

Dlaczego maluchy tak trudno przystosowują się do przedszkola?

Moment przekroczenia przez dziecko 3-letnie progu przedszkola jest nadzwyczaj trudnym przeżyciem, dlatego konieczne jest wspieranie go przez rodzinę i nauczycieli. Z tego względu szczególną uwagę należy poświęcić procesowi przystosowania się dzieci do instytucji wychowania zbiorowego, jaką jest przedszkole.

Wyniki badań psychologicznych i pedagogicznych wskazują na to, iż jedną z przyczyn problemów adaptacyjnych dzieci jest brak współpracy między rodziną a przedszkolem. Z badań wynika również, że dzieci wychowywane w sposób racjonalny mają mniej trudności w przystosowaniu się do przedszkola niż dzieci wychowywane w sposób liberalny lub nadopiekuńczy.

Przedszkole jest pojmowane jako środowisko edukacyjne stymulujące możliwości rozwojowe dziecka, zapewniające właściwe przygotowanie do podjęcia nauki szkolnej, czyli osiągnięcia dojrzałości szkolnej. Przedszkole wspomaga rozwój indywidualny możliwości dziecka, tworząc korzystne warunki dla tego rozwoju. Jednakże przedszkole może zapewnić prawidłowy rozwój dziecka oraz zaspokoić najistotniejsze jego potrzeby tylko wtedy, gdy współdziała z rodziną.

Rola dorosłego (rodzica i nauczyciela) w zaspokajaniu potrzeb dziecka (szczególnie potrzeby bezpieczeństwa, przynależności i kontaktu z innymi) jest doniosła. Jednocześnie obserwuje się, iż rodzice oddający swoje zwłaszcza 3-letnie dziecko do przedszkola przeżywają pewne obawy oraz są zaskoczeni wymaganiami wobec przyszłych przedszkolaków. Szczególnie trudne momenty przeżywają rodzice, gdy pojawią się pierwsze problemy z przystosowaniem do warunków i wymagań przedszkola. Często po prostu nie potrafią tych problemów rozwiązać i pomóc dziecku. Dlatego przedszkole jako profesjonalne środowisko wychowawcze, może udzielić rodzicom wsparcia, służyć radą i pomóc w rozwiązywaniu problemów z adaptacją oraz zapobiegać ich powstawaniu.

Łagodny start w środowisko przedszkolne może m.in. zapewnić opanowanie umiejętności samoobsługowych. Poziom opanowania tych umiejętności ma wpływ na poczucie bezpieczeństwa i niezależności dziecka.

Przedszkole oczekuje, iż dziecko 3-letnie powinno mieć opanowane następujące czynności samoobsługowe:

- samodzielne jedzenie łyżką,
- mycie rąk,
- samodzielne korzystanie z toalety,
- zdejmowanie i ubieranie podstawowych części garderoby,

- **rozpoznawanie swoich rzeczy,**
- **czyszczenie nosa,**
- **znajomość swojego imienia i nazwiska.**

Przeciętny rozwój dziecka umożliwi w pełni opanowanie tych umiejętności. Jednak dzieci przychodząc do przedszkola często różnią się pod względem dojrzałości przedszkolnej, co wynika z systemu wychowawczego w rodzinie.

Strach, niepokój, lęk, tak można określić atmosferę, jaką tworzy się, kiedy dziecko rozpoczyna swoją przedszkolną karierę. Od tej pory nie będzie już tak jak dawniej. Czas na zmiany. Pierwszy miesiąc w przedszkolu z pewnością nie będzie należeć do łatwych. Jednakże z czasem przy wsparciu rodziców, dziecko zacznie odzyskiwać pewność siebie, a przedszkole przestanie być już złem koniecznym.

To jak dziecko zniesie początkowy okres w przedszkolu zależy od wielu czynników.

Każde dziecko reaguje indywidualnie. Zdarzają się nawet takie, choć należą do rzadkości, które nie płaczą. W oczach dziecka przedszkole jest nowym, zupełnie nieznanym światem. Obce osoby, otoczenie, zabawki, sale, rytm dnia, zasady, normy. Wszystko toczy się inaczej niż w domu. Dziecko czuje się wyrwane ze znanego, bezpiecznego układu rodzinnego, gdzie często było najważniejsze, najukochańsze, najpiękniejsze, najcudowniejsze, najzdolniejsze, czyli po prostu nieustannie rozpieszczane. Ze świata, który kręci się wokół niego, przechodzi do rzeczywistości. Nie jest już naj...naj.... Jeśli nawet postawy wychowawcze rodziców były prawidłowe i maluch nie był „psuty” ich działaniami to i tak pójdzie do przedszkola jest momentem trudnym dla całej jego rodziny. Dziecko te nowe sytuacje odbiera jako zagrożenie.

Wobec tego może reagować na nią w różny sposób:

- **płaczem- w ten sposób odreagowuje trudne emocje,**
- **agresją- dziecko zachowuje się agresywnie w stosunku do innych,**
- **wycofywaniem się- emocje nie znajdują ujścia, dziecko jest smutne,**
- **pozorną akceptacją- dziecko w przedszkolu nie sprawia kłopotów, jego zachowanie nie budzi zastrzeżeń, za to w domu staje się nie do wytrzymania**
- **zaburzeniami funkcjonowania organizmu- występują np. wymioty, bóle brzucha, biegunka, zaburzenia snu, moczenie nocne, jękanie.**

Wszystkie podane reakcje należy konsultować ze specjalistami. W przypadku zaburzeń funkcjonowania należy rozważyć, czy dziecko jest gotowe do podjęcia edukacji przedszkolnej, czy też ją odroczyć. Zmasowane objawy psychosomatyczne są przesłanką do wycofania dziecka przynajmniej na jakiś czas z przedszkola. Może lepiej dać mu jeszcze rok odetchnąć, zaprowadzić do babci a potem spróbować ponownie. Psychika dzieci zmienia się, bowiem nieustannie. Dużo lepiej debiut w przedszkolu znoszą czterolatki niż trzylatki.

Jednakże pamiętajmy, że można dziecko przygotować i uchronić przed takimi reakcjami. Ważne jest odpowiednie przygotowanie, co leży w kwestii rodziców. Spróbujemy teraz odpowiedzieć na zasadnicze pytanie a mianowicie:

Jak przygotować dziecko do przedszkola?

1. Pozytywne myślenie o placówce, informowanie dziecka o tym, że w przedszkolu będzie spędzać czas w towarzystwie innych dzieci bez rodziców.

Przed pójściem do przedszkola warto przekazać jak najwięcej informacji, żeby potem nie czuło się tak nieswojo w nowym miejscu, zwłaszcza kiedy nie będzie już obok niego mamusi. Nie zaszkodzi jeszcze opowiedzieć o tym jak mama z tatą wspominają przedszkole

2. Dziecko powinno bez pośpiechu rozpocząć swój dzień.

Dobrze jest wstawać w miarę wcześnie, żeby nie śpieszyć się za bardzo. Dziecko powinno bez pośpiechu rozpocząć swój dzień. Trzeba pamiętać, że robią wszystko dużo wolniej niż dorośli.

Poganianie malca powoduje, że jest jeszcze bardziej zestresowany i może gorzej znieść rozstanie z mamą.

3. Przez pierwszy miesiąc odbieramy wcześniej dziecko z przedszkola.

Można przez jakiś czas wcześniej odbierać do domu i stopniowo przedłużać jego pobyt. W końcu kiedyś będzie się musiało przyzwyczaić do nowego miejsca.

4. Dotrzymujemy słowa.

Ważne jest, żeby dotrzymywać słowa. Jeżeli mama obieca dziecku, to powinna się tego trzymać. Debiutujący przedszkolak powinien być pewny, że może polegać na swoich rodzicach. W ten sposób zapewnia się mu poczucie bezpieczeństwa.

5. Okazywanie spokoju, poczucia bezpieczeństwa podczas rozstania.

Rozstanie z dzieckiem nie jest łatwe zarówno dla rodziców jak i samego malca. Trzeba jednak zachować „zimną krew” i nie pozwolić sobie na to, żeby wspólnie z dzieckiem roztkliwiać się. Owszem dziecku należą się słowa otuchy, ale nie można pokazać, że to ciężkie przeżycie nie tylko dla niego. Część dzieci histeryzuje tylko przez chwilę, a kiedy mama czy tata będą już poza zasięgiem wzroku, nagle uspokajają się i zachowują się jakby nigdy nic.

6. Stanowcze rozstanie.

Dziecko nie może zobaczyć, że jego rodzice są przejęci, a nawet panikują. Da mu to podstawy do tego, żeby myśleć, że przedszkole to coś strasznego, skoro nawet rodzice są przejęci. Trzeba mówić stanowczo. Można uspokajać dziecko, ale nie za długo. Wystarczy powiedzieć parę słów otuchy. Jeśli to nie pomaga, to nie pozostaje nic innego jak z bólem serca wyjść z przedszkola i liczyć na to, że dziecko się uspokoi. Warto w tej sytuacji odrobinę zaufać paniom z przedszkola. W końcu mają one już doświadczenie z płaczącymi dziećmi. Są też odpowiednio wykwalifikowane i wiedza jak uspokoić bekse.

7. Danie dziecku do przedszkola np. zabawkę z domu.

Dajemy pociesze jakąś rzecz, która będzie się kojarzyła z domem (maskotka, z którą zasypia).

8. Wygodne ubranie dziecka.

Warto ubierać pociechę tak, żeby nie miała ona większych problemów np. z zdjęciem spodenek w toalecie. Dobrze jest, więc przynajmniej na początku założyć dziecku spodenki z gumką. Jeżeli zwłaszcza na początku dziecku zdarzy się przykra niespodzianka np. dziecko posusia się, to potem będzie czuło jeszcze większą niechęć do przedszkola. Pakujemy maleństwu dodatkowe ubranie do przebrania.

9. Czytanie dzieciom książeczek np. „Wesołe przedszkole”- M. Kownackiej, Bajki terapeutyczne- M. Molickiej

10. Zorganizowanie czasu na bycie z dzieckiem po odebraniu go z przedszkola.

11. Odprowadzanie dziecka do przedszkola przez ojca.

Gdyż więź emocjonalna z ojcem jest zwykle mniejsza niż z matką

12. Ujednolicenie rytmu dnia w domu i przedszkolu.